

DECIZIA (UE) 2023/1786 A COMISIEI

din 15 septembrie 2023

de abrogare a Deciziei 2006/928/CE de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Actul privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Bulgaria și a României, în special articolele 37 și 38,

întrucât:

- (1) În raportul său din 26 septembrie 2006 privind stadiul pregătirii Bulgariei și României pentru aderarea la UE ⁽¹⁾, publicat înainte de aderarea României la Uniune, Comisia a identificat o serie de aspecte, în special în ceea ce privește responsabilitatea și eficiența sistemului judiciar și a organismelor de aplicare a legii din România, în privința cărora erau încă necesare progrese suplimentare pentru a asigura capacitatea de a pune în aplicare și de a aplica măsurile adoptate în vederea instituirii pieței interne și a spațiului de libertate, securitate și justiție.
- (2) La 13 decembrie 2006, Comisia a adoptat Decizia 2006/928/CE ⁽²⁾ de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progreselor realizate de România în vederea atingerii a patru obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției. Decizia respectivă prevede că aceasta trebuie abrogată atunci când toate obiectivele de referință au fost îndeplinite în mod satisfăcător.
- (3) Decizia 2006/928/CE prevede obligația României de a raporta periodic Comisiei cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință. Comisia a comunicat Parlamentului European și Consiliului propriile observații și constatări cu privire la raportul României pentru prima dată în iunie 2007 și, de atunci, a prezentat rapoarte periodice. Fiecare raport al Comisiei a fost întocmit în urma unei analize atente, pe baza cooperării strânse cu autoritățile naționale, precum și a contribuțiilor societății civile și ale altor părți interesate și observatori.
- (4) În raportul său din ianuarie 2017 ⁽³⁾, Comisia a efectuat o evaluare cuprinzătoare a progreselor înregistrate de România de la instituirea mecanismului de cooperare și verificare. Pornind de la această evaluare, Comisia a stabilit o traiectorie clară către încheierea mecanismului, pe baza a douăsprezece recomandări-cheie, care au clarificat cerințele pe care România trebuia să le respecte pentru a îndeplini cele patru obiective de referință prevăzute în Decizia 2006/928/CE. Având în vedere progresele înregistrate, Comisia a considerat că îndeplinirea recomandărilor respective ar fi suficientă pentru încheierea mecanismului de cooperare și de verificare, cu condiția ca evoluția situației să nu invalideze în mod clar progresele realizate. Multe dintre recomandări s-au axat pe instituirea unor garanții interne care să asigure caracterul ireversibil al rezultatelor și să demonstreze că reformele în curs vor fi continuate și că progresele vor fi consolidate chiar și în absența mecanismului.

⁽¹⁾ Raport de monitorizare privind stadiul pregătirii Bulgariei și României pentru aderarea la UE, 26 septembrie 2006, COM(2006) 549.

⁽²⁾ Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (JO L 354, 14.12.2006, p. 56).

⁽³⁾ Raportul Comisiei privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, COM(2017) 44 final.

- (5) Între timp, Comisia a efectuat patru evaluări ale progreselor realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor ⁽⁴⁾. Rapoartele publicate de Comisie de la sfârșitul anului 2017 până în 2019 privind progresele înregistrate de România în această perioadă în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare au evidențiat regrese pe calea reformelor. Măsurile luate de România au redeschis problematici pe care raportul din ianuarie 2017 le considerase închise, iar în raportul din noiembrie 2018 au fost formulate opt recomandări suplimentare ⁽⁵⁾.
- (6) În raportul său din iunie 2021, Comisia a salutat progresele înregistrate de România în direcția încheierii rapide a mecanismului de cooperare și de verificare ⁽⁶⁾. Comisia a ținut seama în special de noul impuls pe care România l-a dat reformelor și de eforturile depuse în vederea inversării regreselor din perioada 2017-2019. Comisia a constatat că s-au înregistrat progrese în ceea ce privește toate recomandările rămase, multe dintre acestea urmând să fie îndeplinite în cazul în care progresele rămân constante.
- (7) Raportul Comisiei din noiembrie 2022 ⁽⁷⁾ a stabilit că progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare au fost suficiente pentru a îndeplini angajamentele asumate de România la momentul aderării sale la Uniune și că toate cele patru obiective de referință stabilite în Decizia 2006/928/CE și clarificate prin cele douăsprezece recomandări din raportul din ianuarie 2017 și cele opt recomandări suplimentare din raportul din noiembrie 2018 au fost îndeplinite în mod satisfăcător. Comisia a luat act, în special, de progresele înregistrate de România în ceea ce privește consolidarea independenței și a eficacității sistemului judiciar printr-o revizuire cuprinzătoare a sistemului judiciar. Au fost adoptate noi legi privind justiția, care au adus schimbări importante în ceea ce privește organizarea carierei și regimurile de răspundere pentru magistrați, numirea în funcție, revocarea din funcție și competențele procurorilor de rang înalt și guvernanta Inspecției Judiciare. Comisia a luat act, de asemenea, de progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei naționale anticorupție și de rezultatele pozitive în ceea ce privește investigarea și sancționarea actelor de corupție la nivel înalt. Aceasta a remarcat, de asemenea, că instituțiile responsabile cu aplicarea normelor privind integritatea și conflictele de interese, precum și cu gestionarea și recuperarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni au funcționat în mod eficace.
- (8) În concluziile raportului său din noiembrie 2022, Comisia a menționat trei angajamente specifice asumate de guvernul român. Președintele României a informat Comisia, prin scrisoarea din 28 iunie 2023, cu privire la măsurile luate pentru îndeplinirea acestor angajamente. În primul rând, România s-a angajat să analizeze în continuare și să țină seama în cea mai mare măsură de avizele Comisiei de la Veneția cu privire la legile justiției și, pe un plan mai general, cu privire la necesitatea adoptării unor acțiuni suplimentare. A fost înființat un grup de experți la nivel înalt care să reflecteze asupra unor soluții legislative adecvate pentru a da curs avizului Comisiei de la Veneția, cu scopul de a consolida și mai mult eficiența și independența sistemului judiciar. În al doilea rând, România s-a angajat să finalizeze revizuirea Codului penal și a Codului de procedură penală, pentru a asigura alinierea acestora la deciziile pe care Curtea Constituțională a României le-a adoptat din 2016 până în prezent. Legislația în acest sens a fost adoptată de Parlamentul României la 28 iunie 2023. Finalizarea revizuirii celor două coduri face parte, de asemenea, din angajamentele asumate de România în cadrul planului său de redresare și reziliență ⁽⁸⁾. În cele din urmă, Guvernul României și-a exprimat încrederea în capacitatea noului Consiliu Superior al Magistraturii de a contribui la dinamismul reformei și de a da un nou impuls transparenței și responsabilității. Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat o declarație de principii privind transparența și responsabilitatea, pe care a publicat-o la 3 aprilie 2023.
- (9) Prin urmare, toate obiectivele de referință stabilite în Decizia 2006/928/CE și clarificate prin cele douăsprezece recomandări din raportul din ianuarie 2017 și cele opt recomandări suplimentare din raportul din noiembrie 2018, precum și angajamentele specifice ⁽⁹⁾ enumerate în concluziile raportului din 2022, au fost îndeplinite în mod satisfăcător.

⁽⁴⁾ COM(2017) 751; COM(2018) 851; COM(2019) 499; COM(2021) 370.

⁽⁵⁾ COM(2018) 851.

⁽⁶⁾ COM(2021) 370.

⁽⁷⁾ COM(2022) 664.

⁽⁸⁾ Decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României, 26 octombrie 2021, ST 12319 2021 INIT. Comisia va evalua îndeplinirea jalonului din planul de redresare și reziliență al României după transmiterea de către România a cererii de plată relevante.

⁽⁹⁾ Această evaluare nu aduce atingere evaluării atingerii jaloanelor și a țintelor relevante din planul de redresare și reziliență al României.

- (10) Evoluția situației privind statul de drept în UE a creat un nou context pentru cooperarea dintre Comisie și România. În special, ciclul anual privind statul de drept, lansat prin Comunicarea Comisiei din iulie 2019 intitulată „Consolidarea statului de drept în cadrul Uniunii”⁽¹⁰⁾ și în Orientările politice ale președintei von der Leyen, oferă un cadru continuu, cu o perspectivă pe termen lung, pentru sprijinirea reformelor durabile ale României și ale altor state membre. Ca parte a acestui ciclu, Raportul anual al Comisiei privind statul de drept, care, începând din 2022, include, de asemenea, recomandări adresate statelor membre, creează condiții favorabile pentru înregistrarea unei evoluții pozitive în ceea ce privește aspectele legate de statul de drept, aprofundând dialogul și conștientizarea comună și prevenind apariția sau agravarea provocărilor. Acesta va permite monitorizarea punerii în aplicare a reformelor convenite de România.
- (11) Comisia a prezentat comisiei competente din cadrul Parlamentului European raportul său din noiembrie 2022 privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare. Comisia a ținut seama în mod corespunzător de observațiile primite din partea Parlamentului European prin scrisoarea președintei Parlamentului European din 6 februarie 2023.
- (12) Comisia a prezentat grupului de lucru relevant al Consiliului raportul său din noiembrie 2022 privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare, iar Comisia a ținut seama în mod corespunzător de raportul președinției Consiliului din 16 decembrie 2022.
- (13) La 5 iulie 2023, Comisia a informat Consiliul cu privire la intenția sa de a abroga Decizia 2006/928/CE de instituire a unui mecanism de cooperare și de verificare pentru România și de a încheia definitiv mecanismul. Această intenție a fost comunicată și Parlamentului European. Prin scrisoarea din 26 iulie, Consiliul a luat act de intenția Comisiei de a încheia în mod oficial mecanismul de cooperare și verificare pentru Bulgaria și România.
- (14) Prin urmare, Decizia 2006/928/CE trebuie abrogată,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Decizia 2006/928/CE se abrogă.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 15 septembrie 2023.

Pentru Comisie
Președinta
Ursula VON DER LEYEN

⁽¹⁰⁾ COM(2019) 343.